

37 ששיעור גמר מלאכת היין הוא משיקפה, לקיפוי בבור, שאם כוונתו
 38 לקיפוי בחבית מה ענינו אצל היין שבגת או שבצינור שהיתה המשנה
 39 צריכה להתיר את היין שבהם בלא מעשר, אלא ודאי כוונתה לקיפוי
 40 שבבור. מסיקה הגמרא: שְׁמַע מִיָּמָה – אכן מוכח כך.
 41 הגמרא מקשה סתירה בין הברייתא לעיל שבה נחלקו רבי עקיבא
 42 וחכמים, לבין ברייתא אחרת. מקשה הגמרא: וְהִתְנִי רַב זְבִיד בְּרַבֵּי
 43 רְבִי אוֹשְׁעִיָא – והרי שנה רב זביד באחת מן הברייתות שנשנו בבית
 44 מדרשו של רבי אושעיא, וְיָן, גמר מלאכתו למעשר הוא מְשִׁירָד
 45 לְבוֹר וְיִקְפָּה, רְבִי עֲקִיבָא אוֹמֵר, גמר מלאכתו מְשִׁישְׁלָה –
 46 משיוציאואוהו מן הבור להנתן פְּחָבִיּוֹת, שהוא שיעור מאוחר יותר מן
 47 הקיפוי שבבור. ומבואר שלחכמים השיעור הוא משיקפה ולא כבר
 48 משיירד לבור, ולרבי עקיבא השיעור הוא משיוציאואוהו מן הבור
 49 לחביות ולא כבר משיקפה בבור, ושלא כברייתא הראשונה שבה
 50 אמר רבי עקיבא שגמר המלאכה הוא משיקפה, וחכמים אמרו
 51 שהשיעור הוא משיירד לבור.
 52 מתרצת הגמרא: תְּרַצָּה נְפִי לְהָךְ קַמְיִתָא הָכִי – תתרחץ כך גם את
 53 הברייתא הראשונה שנחלקו בה רבנן ורבי עקיבא, ותגרס וְיָן גמר
 54 מלאכתו הוא מְשִׁירָד לְבוֹר וְיִקְפָּה, וְרַבֵּי עֲקִיבָא אוֹמֵר, מְשִׁישְׁלָה –
 55 משיוציאואוהו מן הבור להנתן פְּחָבִיּוֹת, כלומר, משיקפה וישלה
 56 בחביות, והמשנה ששינו בה שהשיעור הוא משיקפה בבור, נשנית
 57 בשיטת חכמים שזה שיעור גמר מלאכת היין לחיוב מעשר.
 58 הגמרא מבררת לפי מסקנא זו את טעם הדין במשנתנו: וְאֵלָּא
 59 מְתַנִּיתִין דְּקִתְנִי – מה ששינו במשנתנו שאִינוֹ עוֹשֶׂה יֵין נֶסֶךְ עַד
 60 שְׁיִירָד לְבוֹר, ומבואר שגמר מלאכת היין הוא כבר משיירד לבור אף
 61 שלא קיפה, לִימָא תְּלִתָא תַנְיָא הֵיא – וכי נאמר שנחלקו בענין זה
 62 שלשה תנאים, אימתי נגמרה מלאכת היין, בין לענין חיוב מעשר ובין
 63 לענין עשיית יין נסך, והתנא של משנתנו סבר שנגמרה מלאכתו כבר
 64 משיירד לבור, וכשם שאמר זאת ביין נסך כך הוא סובר גם לגבי
 65 מעשר, וחכמים שבמשנה במעשרות סוברים שנגמרה מלאכתו
 66 משיקפה בבור, ורבי עקיבא סובר שרק משיוציאואוהו מן הבור להנתן
 67 בחביות.
 68 דוחה הגמרא: לָא, אין לומר שלתנא של משנתנו יש שיטה שלישית
 69 בענין גמר מלאכת היין, אלא אף הוא סובר לגבי חיוב מעשר בחכמים
 70 או כרבי עקיבא, וְשִׁאֲנִי וְיָן נֶסֶךְ דְּאֶחָמִירוּ בֵּית רַבְּנָן – הדין ביין נסך
 71 שונה, שהחמירו בו חכמים מפני חומרת עבודה זרה, ואמרו שנעשה
 72 יין נסך כבר משיירד לבור.

1 ממשיכה הברייתא: וְאִין בּוֹצְרִין עִם יִשְׂרָאֵל שְׁעוֹשֶׂה פִּירוֹתָיו
 2 בְּטוֹמְאָה משום שגורם טומאה לפירות של ישראל המחויבים
 3 בהפרשת תרומה, והדבר אסור, כיון שיש בהם חלק שעתיד להיות
 4 מופרש כתרומה, וְכָל שֶׁפֶן שְׁאִין דוֹרְכִין עִמוֹ, כיון שדורך בטומאה,
 5 ובדריכה עצמה נטמאים הענבים והרי הוא מסייע לעוברי עבירה.
 6 אֲבָל בּוֹצְרִין עִם הָעוֹבֵד בּוֹכְבִים פְּנֵת, כיון שמוֹתֵר לְרוֹם טוֹמְאָה
 7 לְחֻלּוֹן שְׁבָאֲרִין יִשְׂרָאֵל כשאינם מחויבים בהפרשת תרומה, כפירות
 8 אלו של נכרי.
 9 שנינו במשנה בענין יין שבגת של נכרי: וְאִינוֹ עוֹשֶׂה יֵין נֶסֶךְ עַד שְׁיִירָד
 10 לְבוֹר. והיינו שמשנה שירד לבור נקרא יין לענין יין נסך, הגמרא
 11 מקשה על כך ממשנה. מקשה הגמרא: (והתניא) [וְהִתְנִין] במשנה
 12 (מעשרות פ"א מ"ז) לגבי שיעור גמר מלאכה לענין חיוב מעשר, וְיָן שיעורו
 13 מְשִׁיקְפָה – משיצוף, כלומר מעת שיצופו על היין חרצני הענבים,
 14 שמהם נסחט היין כשהוא בבור. ומבואר שגמר מלאכת היין להקרא
 15 יין אינו משיירד לבור כמבואר במשנתנו, אלא רק משיצופו בו
 16 החרצנים, שהוא שיעור מאוחר יותר.
 17 מתרצת הגמרא: אֲמַר רַבָּא, לָא קְשִׁיָא, הָא – המשנה במעשרות
 18 שאמרה שגמר מלאכת היין הוא רק משיקפה, היא בשיטת רְבִי
 19 עֲקִיבָא, וְהָא – משנתנו שאמרה שגמר המלאכה הוא כבר משיירד
 20 לבור, היא בשיטת רַבְּנָן, והיכן נחלקו בזה, [דְּתַנִּין] בברייתא
 21 בענין גמר המלאכה לענין חיוב מעשר, 'וְיָן', שמו עליו מְשִׁירָד מן
 22 הגת לְבוֹר. רְבִי עֲקִיבָא חולק ואֹמֵר, הוא נחשב יין רק מְשִׁיקְפָה.
 23 הגמרא מסתפקת מה היא כוונת רבי עקיבא שגמר מלאכת היין הוא
 24 משיקפה: אִיבְעִיָא לָהּ – נסתפקו בני הישיבה, הקיפוי שעליו דיבר
 25 רבי עקיבא הוא קִיפּוֹי דְבוֹר, כלומר שיצופו החרצנים על פני היין
 26 כשהוא עוד בבור, או קִיפּוֹי דְחֵבִית, שיצופו על פניו כשהוא כבר
 27 בחבית, שהוא שיעור מאוחר יותר, שכן לאחר שתסתס היין מעבירים
 28 אותו מן הבור לחביות.
 29 פושטת הגמרא: תָא שְׁמַע מהמשך המשנה שהזכרה לעיל לגבי
 30 מעשרות (מעשרות פ"א מ"ז), [דְּתַנִּין], וְיָן, גמר מלאכתו לענין
 31 חיוב מעשר מְשִׁיקְפָה, וְאִף עַל פִּי שְׁקִפָה, כלומר שכבר היה בו קיפוי
 32 זה וצפו בו החרצנים, קוֹלָט – יכול ליטול יין מן הַגַּת הַלְיִלּוֹנָה,
 33 כלומר מן הגת שבה נסחט היין שהיא עליונה מן הבור, וּמִן הַצִּינּוֹר
 34 שבו מקלח היין מן הגת לבור, וְשׁוֹתָה אף בלא לעשר, כיון שזו
 35 לא ירד לבור ולא קיפה לא נגמרה מלאכתו לחיוב מעשר. שְׁמַע מִיָּמָה
 36 קִיפּוֹי דְבוֹר קְאָמְרִין – יש להוכיח ממשנה זו, שכוונת התנא באומרו

אגרות קודש

ב"ה, כ"ז תשרי, תשט"ו
 ברוקלין.

הרה"ח הוו"ח אי"א נוי"ע עוסק בצ"צ מוה"ר שמעון ברוך שי שו"ב

שלום וברכה!

לאחרי הדומי הארוכה נעם לי לקבל מכתבו מערב הוש"ר... וברך לקחתי ואשיבנו ממחרת שבת
 בראשית, בראשית השנה הבאה עלינו ועל כל ישראל טובה שתה"י שנה מבוכרת ומוצלחת בכל אחד ואחת
 בעניניו ועניני ב"ב שיחיו, וכיון שכל ישראל ערבים זב"ז, הרי נוסף על הפי' כפשוטו ערבים מלשון ערבות,
 הרי ערב[ות] זו באה ע"י הענין השני שבמלת ערבים מלשון עריבות ונעימות שע"ז מקבל כל אחד ברצון
 ערבות בעד חבירו, ובמילא ג"כ הענין השלישי שבמלת ערבים מלשון מעורבים זע"ז אשר כולם יחד הם
 קומה שלימה.

הרי מתאים לזה בודאי יוסיף ג"כ כת"ר כח ועוז בעסקנות צבורית בכלל, ובעזר להחזקת המוסדות
 הק' אהלי יוסף יצחק ליובאוויטש אשר במרוקה בפרט, וגדול זכות השתדלותו בזה להיות צנור וכלי
 לברכות השי"ת מעל.

בברכה.

38 עד שטפח בשולי הגרנותני, ונתערב ביין שבו, ואסרו. וממילא אם
 39 החזירו לגת, הרי הוא אוסר את היין שבגת.
 40 הגמרא דנה האם מותר לדרוך עם הנכרי בגת: **ההוא ינוקא** – מעשה
 41 בילד אחד, **דתנא** – ששנה את מסכת **עבודת פוכבים**, וסיימה **בשית**
 42 **שני** – בהיותו בן שש שנים. **פעו מיניה** – שאלוהו בני הישיבה, **מהו**
 43 – מה הדין, האם מותר לדרוך עם **העובד פוכבים** בגת תמורת שכר,
 44 כלומר, האם היין שבגת אסור בהנאה, וממילא השכר שהוא מקבל
 45 הוא תמורת איסורי הנאה, ויאסר לעשות כן, או שאין היין נאסר
 46 בהנאה, וממילא אף שכר הדריכה מותר.
 47 **אמר להו הילד, דורבין עם העובד פוכבים** בגת תמורת שכר, ואין
 48 חוששים לניסוך היין, וממילא גם אין חשש של השתכרות באיסורי
 49 הנאה.
 50 הקשו לו בני הישיבה: **והא קא מנסף בידיה** – והרי בשעת הדריכה
 51 עלול הנכרי לנסך את היין בידי, ומסקנת התנאים במשנה אחרונה
 52 (לעיל נה) היא כדברי רב הונא, שיין נעשה יין נסך כבר משעה שהתחיל
 53 להמשך בגת, ולכן אסרו לדרוך עם הנכרי בגת שהיין נמשך בה, כיון
 54 שנמצא שהדורך עמו ומקבל שכר על כך, משתכר בדבר האסור
 55 בהנאה, וכיצד אומר אתה שמותר לעשות כן. תירץ להם הילד:
 56 כוונתי היתה לאופן **דציינונא להו לידיה** – שקושרים את ידיו, כדי
 57 שלא יוכל לנסך בהן, ובאופן זה לא נאסר אף לדעת משנה אחרונה.
 58 חזרו והקשו לו בני הישיבה: אף אם ידיו קשורות, **והא קא מנסף**
 59 **ברגל** – והרי יכול הוא לנסך ברגלו, כלומר שבעת דריכתו ברגליו על
 60 הענבים לסחוט מהם את היין, יכול לכיין בכך לנסך את היין הנסחט,
 61 וכיצד מותר לדרוך עמו. תירץ להם הילד: **ניסוף דרגל לא שמייה**
 62 **ניסוף** – ניסוך ברגל אינו ניסוך חשוב, ואין דרך מנסכי יין לעבודה
 63 זרה לנסך כך, ואפילו אם היה עושה זאת ביין גמור לא היה אוסרו.
 64 הגמרא מביאה מעשה בענין זה, שבו אכן התירו את היין משום
 65 שהיה רק ניסוך ברגל: **ההוא עובדא דההו** – מעשה כעין השאלה
 66 האמורה, אירע **פיער נהרדעא** שבבבל, **דדשו** [שדרכון] **ישאל**
 67 **ועובד פוכבים לההוא חמרא** – ליין מסוים יחד, **ושתייה שמואל** –
 68 ועיכב שמואל את פסק דינו של היין במשך **תלתא יוגלי** – שלשה
 69 רגלים, שהם חג הפסח, חג השבועות [עצרת], וחג הסוכות, שבהם היו
 70 החכמים מתקבצים לשמיעת דרשת הלכות אותו חג, כדי לברר
 71 מפייהם את ההלכה בנידון זה.
 72 מבררת הגמרא: **מאי מעמא** – מה טעמו של שמואל, כלומר באיזו
 73 הלכה נסתפק, שמזמת כן לא פסק את דין היין מיד אלא לאחר
 74 שלשה רגלים, **אילימא** – אם נאמר שהוא **משום דקפבר**,

1 אמנם אומרת הגמרא, **ולרבא, דלא שאני ליה** – שסבר שדין יין נסך
 2 אינו שונה מדין חיוב מעשר, ובשניהם גמר המלאכה הוא הקובע ולא
 3 החמירו חכמים ביין נסך יותר ממעשר, שהרי תירץ לעיל (ע"ע) על
 4 הקושיא מהמשנה במעשרות על משנתנו, שמשנתנו אמרוה חכמים
 5 שזמן גמר מלאכת היין הוא משירד לבור, והמשנה במעשרות אמרה
 6 רבי עקיבא שהזמן הוא משיקפה, ומכך שלא תירץ כפי מסקנת
 7 הגמרא שדין יין נסך שונה מדין מעשר והחמירו בו חכמים מוכח
 8 שסבר שלא החמירו ביין נסך יותר ממעשר, ולכן **מוקים ליה** –
 9 מוכרח רבא להעמיד את הברייתא והמשנה **פתלתא תנאי** –
 10 שנחלקו בזה שלשה תנאים, התנא של משנתנו סבר שזמן גמר
 11 המלאכה הוא כבר משירד לבור, חכמים סברו שהזמן הוא משיקפה
 12 בבור, ורבי עקיבא סבר שהזמן הוא משישלה בחביות.
 13 שנינו במשנתנו: ירד לבור **מה שפבור אסור והשאר** [היין שעדיין
 14 בגת], **מותר**.
 15 הגמרא מביאה אופן שאף היין שבגת נעשה יין נסך: **אמר רב הונא,**
 16 **מה שאמרו במשנה שהיין שבגת מותר אף אם נגע בו נכרי, לא שנינו,**
 17 **אלא באופן שלא החזיר את ה'גרנותני' לגת,** כלומר, הגרנותני הוא
 18 סל גדול הקשור לצינור המוליך את היין מהגת לבור, וכשהיין עובר
 19 דרכו הוא מסננו מזגים וחרצנים, ואם אחר הסינון הוציאו ולא החזירו
 20 לגת, אין היין שבגת נאסר בנגיעת הגוי, **אכל אם אחרי שנגע גוי ביין**
 21 **שבור ואסרו, החזיר את ה'גרנותני' לגת,** אף היין שבגת **אסור**, מפני
 22 טיפות היין שבגרנותני המתערבות ביין שבגת ואוסרות אותו.
 23 הגמרא רוצה להוכיח מדברי רב הונא שמשקה ה'ציצוק', המקלח
 24 מלמעלה למטה, נחשב כחיבור בין המשקה העליון לתחתון. מבררת
 25 הגמרא: **גרנותני נופה פמאי קא מיתסרא** – היין שבגרנותני עצמה,
 26 במה נאסר, הרי עדיין לא ירד לבור ולא נגע בו הגוי, ובודאי צריך
 27 לומר שנאסר **פ'ציצוק** – בקילוח היין היורד מן הגרנותני לבור, ומחבר
 28 את היין שבגרנותני ליין נסך שבבור, ועל ידי כך נאסר גם היין
 29 שבגרנותני שלא ירד לבור. ואם כן **שמע מינה** – מוכח מכאן, שנציצוק
 30 נחשב **חיבור** לענין איסור יין נסך.
 31 דוחה הגמרא: יש להעמיד את דברי רב הונא **בדתני** – כפי ששנה **רבי**
 32 **הייא** בברייתא (לקמן עב) לגבי המבואר במשנה (שם) שאם שפך ישראל
 33 יין ממשפך שלו לכלי של נכרי, נאסר היין שבמשפך, שאין זה משום
 34 ש'ציצוק' הוא חיבור, אלא כיון שמדובר **שפחסתו צלוחיתו** – שהיין
 35 שבכלי הנכרי עלה על גדותיו וטפח בשולי המשפך, ונתערב יין
 36 הישראל שבמשפך ביין נסך שבכלי הגוי, ונאסר, **הכא נמי** – אף כאן
 37 יש לומר כן, שמדובר **שפחסתו בורו** – שהיין שבבור עלה על גדותיו

אגרות קודש

ב"ה, כ"ח תשרי, תשט"ו

ברוקלין.

הרה"ח הוו"ח אי"א נוי"ע עוסק בצ"צ מוה"ר א. חנוך שי

שלום וברכה!

...מ"ש ע"ד פרסום לקוטים מהשיחות שלי בהתעודויות דשנים האחרונות הרי בטח יוסיף בזה

שזהו העתקה וע"פ רשימת השומעים.

מהראוי הי' שהמחברים ובעלי המאמרים שבא עמכם בקישור יסביר להם שהספרי' שעל ידי הרי

היא ג"כ תועלת הרבים ובמילא כמה מטובי המחברים ובעלי מאמרים שולחים אלי' המו"ל (מובן שבתור

גומלין יש - כשידרשו - להחליפם על הוצאת קה"ת) בכדי שימצא בספרי' זו גם חוות דעתם וענייניהם הם,

ובהסברה המתאימה, ובפרט אם יקח ע"ע טרחת המשלוח והוצאה שבה (שההוצאה תוחזר לו כמובן) הרי

בטח יבוא הדבר לפועל...